

महाराष्ट्र शासन,
गृह विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: ससस्सन १०९५/सीआर-१८/परिवहन - ४
मंत्रालय, मुंबई : ४०० ०३२, दिनांक : १७ मे, १९९७.

वाचा :- १) शासन निर्णय, गृह विभाग, क्रमांक: ससस्सन १०९५/सीआर-१८/परि-४,
दिनांक १७.६.१९९५

२) शासन निर्णय गृह विभाग क्रमांक: ससस्सन १०९५/सीआर-१८/परि-४,
दिनांक: २७.६.१९९५

३) जल परिवहन आधुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक: सीडब्ल्यूटी/
पी अँड पीडी-१/ लॅन्डिंग पॉइन्ट्स/१३/पार्ट-२, दिनांक ४.१०.१९९६.

प्रस्तावना :-

मुंबईच्या पश्चिम किना-यावर हॉवर क्राफ्ट सेवा सुरु करण्याकरीता लॅन्डिंग
पॉइन्टचा अभ्यास करून त्यांची शिफारस करण्यासाठी उपरोक्त संदर्भ क्रमांक : १ अनुसार
महानगर आयुक्त, मुंबई महानगर प्रदेश प्राधिकरण, मुंबई यांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती
स्थापन करण्यात आली होती. सदर समितीने याबाबत अभ्यास करून अंतिम अहवाल तयार
करून तो शासनाच्या मान्यतेसाठी उपरोक्त संदर्भ क्रमांक ३ अन्वये सादर करण्यात आलेला
होता. सदर समितीने हॉवर क्राफ्ट सेवा सुरु करण्याकरीता खालील शिफारशी सुचविलेल्या
आहेत.

[१] लॅन्डिंग पॉइन्ट्स :-

- १) कफ परेड [आयडीबीआय व मेकर्स टॉवर्सच्यामध्ये]
- २) नरीमन पॉइंट [नवीन आमदार निवासासमोर व रहेजा सेंटरच्या समोर]
- ३) गिरगांव चौपाटी [मस्तलाल स्विमिंग सेंटरच्या दक्षिणेकडील बाजू]
- ४) हाजी अली [नॅशनल स्पोर्ट्स क्लबसमोर]
- ५) बांद्रा [माहिम समुद्राच्या उत्तरेकडील किनारा]
- ६) जुहू तारा बंदर [जुहू बंदराच्या दक्षिणेकडील जुहू कोळीवाडा]
- ७) वसोवा [स्डीया पार्क व विज्ञानशिला इमारतीजवळ]
- ८) सरंगल बीच [समटीडीसीच्या प्रस्तावित रिटॉर्टनंतर किंवा आक्ता बीचजवळ]
- ९) रस्तेल वर्ल्ड जेट्टी [मनोरी खाडी]
- १०) गोराई जेट्टी [बोरीवली]

[२] भारत सरकारच्या पर्यावरण व वने मंत्रालयाच्या दिनांक १९.२.१९९१ च्या अधिसूचनेनुसार
वरील सर्व लॅन्डिंग पॉइन्ट्स कोस्टल रेग्युलेशन झोनमध्ये [सी.आर.झेड.] येतात.

मुंबईच्या पश्चिम किना-यावर लॅन्डींग पॉइन्टचे बांधकामाची तरतूद तसेच अधिसूचनेमध्ये समाविष्ट असल्यामुळे पर्यावरण व वने मंत्रालयाच्या मंजूरीने परवानगी देता येऊ शकते. म्हणून लॅन्डींग पॉइन्टचे प्रत्यक्ष बांधकाम करण्यापूर्वी त्या लॅन्डींग पॉइन्टच्या बांधकामाचे नियोजन, बांधकाम व व्यवस्थापन याची जबाबदारी घेऊन भारत सरकारच्या पर्यावरण व वने मंत्रालयाचे किंवा राज्य शासनाची आवश्यक ती परवानगी घेतली पाहिजे.

[३] साधारणतः जून ते सप्टेंबरमध्ये पावसाळ्यात वारा व लाटांचा उच्चतम वेग तसेच अनिश्चित हवामानातील परिस्थितीमुळे मुंबईच्या पश्चिम किना-यावर हॉवरक्राफ्ट व कॅटेमरान्स चालू करणे शक्य होत नाही. ऑक्टोबर ते मे या घांगल्या हवामानाच्या कालावधीत सुध्दा अचानकपणे हवामानात बदल होऊन पश्चिम किना-यावरील प्रवासी जल वाहतुकीस अडथळा येऊ शकतो. त्यावर सध्याचे तंत्रज्ञान व साधनसामुग्री मात करू शकते. परंतु अशी साधने तैयार करण्यासाठी मोठी रक्कम घावी लागते. तेव्हा प्रवासी जल वाहतूक सुरु होईपर्यंतच्या कालावधीत हॉवरक्राफ्ट सेवा सुरु करणा-या मालकांनी प्रतिकूल हवामानाची परिस्थिती दगडता वर्षभर जल वाहतूक सुरु होऊ शकेल अशा त-हेची साधनसामुग्री खरेदी करण्यास भाग भांडवलाची गुंतवणूक करावी.

[४] हॉवरक्राफ्ट व कॅटेमरान्सच्या सेवेकरीता मुंबईच्या पश्चिम किनारपट्टीवर ठराविक लॅन्डींग पॉइन्टची निवड करण्यासाठी या समितीची स्थापना झालेली असल्याने त्याची निगा राखणे व परिरक्षा करण्याच्या सोयीचा समितीने विचार केलेला नाही. तरी सुध्दा याबाबत समितीने असे सुचविले आहे की, निगा राखणे व परिरक्षा करण्याच्या सोयी ठाणे जिल्ह्यातील व मोरा व वाशी वाडीत तसेच रायगड जिल्ह्यातील खोपटा वाडीत या सोयी करण्यास हरकत नसावी. यासाठी हॉवरक्राफ्ट व कॅटेमरान्स या जल सेवाधारकांनी त्या सुखसोयी व्यतिरिक्त उपलब्ध करून घ्याव्यात व त्याकरीता आवश्यकतेनुसार शासनाने मदत करावी.

[५] कॅटेमरान्स सेवेकरीता बांधकामाच्या जागेचा अभ्यास करण्याकरिता तांत्रिक सल्लागाराची नियुक्ती करावी.

[६] या समितीत वाहतूक निरिक्षण करणे, हॉवर क्रफ्टची स्थानके किंवा कॅटेमरान्ससाठी धक्के बांधण्याची किंमत ठरविणे व त्याची उपयुक्तता पाहण्यासारखे विशेष तज्ञ नाहीत. त्यासाठी फिझिबिलिटी स्टडी करण्याचे काम रका वेगळ्या प्रातिनिधीक संस्थेकडे सोपवावे जेणेकरून ती संस्था लॅन्डींग पॉइन्ट व टर्मिनल्सच्या संबंधातील नियोजन बांधकाम, आणि व्यवस्थापन तसेच वाहतुकीबाबतचे हवामान तेथील नोकर वर्गाची योग्यता, काटकसर व आर्थिक विश्लेषण वगैरे बाबतच्या गोष्टी पाहू शकेल.

[७] कॅटेमरान जलसेवेकरीता धक्के बांधणे, त्याकरीता जागा निवडणे, त्याचा आराखडा तयार करणे, त्यासाठी लागणारी किंमत ठरविणे यासाठी एक तांत्रिक तज्ञाची नेमणूक करण्यात यावी.

उपरोक्त अहवाल व त्यातील वर उल्लेखिलेल्या शिफारशी मान्यतेसाठी शासनाच्या विचाराधीन होत्या.

शासन निर्णय :- या शासन निर्णयाद्वारे उपरोक्त अडवळ व त्यातील शिफारशींना मान्यता देण्यात येत आहे.

२. तसेच शासनाची बंदर संघटना तिच्या सर्व कामकाजासह व कर्मचा-यांसह महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डामध्ये विलीन झाली असल्याने संदर्भ क्रमांक १ अन्वये नियुक्त केलेल्या समितीने सुचविलेल्या शिफारशींवरील अंमलबजावणीची जबाबदारी महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाला सोपविण्यात येत आहे. मात्र बोडाने सुरुवातीच्या काळात मुंबई महानगर विकास प्राधिकरण याकडून कर्ज घ्यावे व त्याचे मार्फत काम करून देण्यात यावे.

३. हे आदेश नगर विकास विभागाच्या पूर्वसंमतीने काढण्यात आले आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

[ल. दा. व्यास]

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन, गृह विभाग.

प्रति,

मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

मुख्यमंत्र्यांचे सचिव, मुख्यमंत्री यांचे कार्यालय, मंत्रालय, मुंबई.

महानगर आयुक्त, मुंबई, महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण,

[एम. एम. आर. डी. ए.], वॉर्ड [पूर्व], मुंबई : ४०० ०५१.

प्रधान सचिव, नगर विकास, मंत्रालय, मुंबई : ४०० ०३२.

प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सचिव, [पर्यावरण], पर्यावरण विभाग, मंत्रालय, मुंबई : ४०० ०३२.

मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड, मुंबई.

व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, स्क्रिप्ट टॉवर्स,

नरीमन पॉईन्ट, मुंबई ४०० ०२१.

आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगर पालिका, बृहन्मुंबई.

पोलीस आयुक्त, बृहन्मुंबई.

जिल्हाधिकारी, मुंबई [शहर],

जिल्हाधिकारी, मुंबई [उपनगर]

मा. मंत्री [बंदरे] यांचे खाजगी सचिव.

मा. राज्यमंत्री [बंदरे] यांचे खाजगी सचिव.